

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIOLOGY/HISTORY
EXAMINATION: JUNE - 2022
THIRD SEMESTER

Subject: Social Movements in India-I(SCBCS – 17-312)

Date:13/06/2022

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 am

Instructions: 1) All questions are compulsory.

Q. 1) Choose the correct option. (05)

- 1) The strain theory of social movement has been propounded by _____.
a) Smelser
b) Popper
c) Weber
d) Kuhn
- 2) Medha Patkar was associated with _____.
a) Narmada Bachao Andolan
b) Chipko Movement.
c) Smyikta Maharashtra Movement
d) None of the above
- 3) Son of Soil movement was started in _____.
a) Pune
b) Nasik
c) Mumbai
d) None of the above.
- 4) Movement against N.R.C and C.A.A. is famously known as _____.
a) Shaheenbagh
b) Shirinbagh
c) Shamimbagh
d) Shafikbagh
- 5) _____ is a well-known environmental feminist.
a) Sharmila Rege
b) Sujata Patel
c) Vandana Shiva
d) None of the above

Q. 2) Write Short notes on. (Any Five) (10)

1. Meaning of social
2. What is meant by collective action?
3. Meaning of leadership.
4. What is popular stage?
5. Meaning of Power.
6. Meaning of Society.

Q. 3) Answer in brief. (Any three) (15)

1. Meaning of social movement.
2. Importance of leadership in social movement.
3. What are different stages of social movement?
4. Meaning of collective behaviour.

Q. 4) Answer in detail. (Any Two) (30)

1. Write definitions, meaning, characteristics and types of social movement
2. Explain nature and origin of Social Movement.
3. What is Son of Soil Movement?

मराठी रूपांतर

सूचना :सर्व प्रश्न अनिवार्य

प्र. १) योग्य पर्याय निवडा.

(०५)

१. सामाजिक चळवळीच्या ताण सिद्धांताचा उल्लेख ..... यांनी केला आहे.
अ) स्मेलसर
ब) पॉपर
क) वेबर
ड) कुहन
२. मेधा पाटकर ..... याच्याशी जोडलेल्या आहेत.
अ) नर्मदा बचाव आंदोलन
ब) चिपको चळवळ
क) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ
ड) यापैकी नाही
३. भूमिपुत्र चळवळ ..... येथे सुरु झाली.
अ) पुणे
ब) नाशिक
क) मुंबई
ड) यापैकी नाही
४. N.R.C आणि C.A.A. विरोधी चळवळ प्रामुख्याने ..... नावाने प्रसिद्ध आहे.
अ) शाहिनबाग
ब) शिरीनबाग
क) शमीमबाग
ड) शफिकबाग
५. .... एक प्रसिद्ध पर्यावरण स्त्रीवादी विचारांचे प्रशंसक आहे.
अ) शर्मिला रेगे
ब) सुजाता पटेल
क) वंदना शिवा
ड) यापैकी नाही

प्र. २) टिपा लिहा. (कोणत्याही पाच)

(१०)

१. सामाजिक शब्दाचा अर्थ सांगा.
२. सामुहिक क्रिया म्हणजे काय
३. नेतृत्वाचा अर्थ सांगा.
४. लोकप्रियतेचा टप्पा काय आहे
५. सत्तेचा अर्थ सांगा.
६. समाजाचा अर्थ सांगा.

प्र. ३) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(१५)

१. सामाजिक चळवळीचा अर्थ सांगा.
२. सामाजिक चळवळीमध्ये नेतृत्वाचे महत्त्व सांगा.
३. सामाजिक चळवळीतले विविध टप्पे स्पष्ट करा.
४. सामुहिक वर्तनाचा अर्थ सांगा.

प्र. ४) सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(३०)

१. सामाजिक चळवळीची व्याख्या, अर्थ वैशिष्ट्ये आणि प्रकार स्पष्ट करा.
  २. सामाजिक चळवळीचा उगम आणि स्वरूप स्पष्ट करा.
  ३. भूमिपुत्र चळवळ म्हणजे काय
-